

de gjentagne Erindringer til de paagældende Stiftbefalingsmænd, fornemmelig i Aalborg og Viborg, om at holde de underordnede Embedsmænd til at vaage derover. — Foranlediget ved Klager udgik saaledes Reskr. 17. Maj 1701 angaaende „over Loven i Henseende til Misbrug med Pulsvaader ubi Limfjorden at holde og Betjentene forelægge deres Embede tilbørligen at gøre“ . . . fremdeles Reskr. 25. Juli 1729, hvoraf ses, at Aalborg Stiftsbefalingsmand havde foreslået, „hvorledes Fiskeriet i Limfjorden som en stor Herlighed mere og mere tog af og forringedes“ paa Grund af 1) „det utilladelige og i Loven forbudte Redskab, hvormed der fiskeedes“; 2) „den forbudne Tid, der fiskeedes paa“; 3) „den Frihed, som næsten Alle og Enhver tog sig til at fiske i Limfjorden med Pulsvaader, som ikkun burde være for de Undersaatter, der boede ved Fjorden, — hvilke skadelige Misbrug han med 20 foreslagne Poster havde forment kunde remederes.“ Hertil blev svaret, at hvad angaar at faa affkaffet „hvis som ruinerer Fiskeriet i Limfjorden“, da, saasom „sliq Uorden og Misbrug saa alvorligen og strængeligen i Loven forbydes, finder Kongen ikke fornødent noget videre herom at lade befale, men aleneste vil, at Stiftsbefalingsmanden med al Flid ser derhen, at der strikke holdes over, hvad som i berørte Maade udi Loven bydes og befales.“ — Det Samme gjentoges i Reskr. 24. Maj 1737 til Ovevørrighederne i Viborg og Aalborg. Stifter, efterat disses Befalingsmænd under 23. April Aaret iforvejen havde faaet Befaling til at sammentræde i en Kommission for at give Betænkning over forffjellige Klagemaal. I denne Betænkning hedder det om Pulsvaad, at uagtet der ved deres Brug skete „stor Skade“ og der haabdes Exempel paa, at smaa Sildeyngel her og der havde ligget „i Læstertal“ ved Strandbredden og var solgt for 4 St. pr. Td. til Svineføde, saa „understod“ Kommissarierne sig ikke at raade til deres Affkaffelse, naar de brugtes efter Lovens Bydende, saasom det vilde „geraaede til mange Menneskers Kain“, som havde deres Ophold derved.

Vi ere nu naaede til Tiden for Limfjordskommissionerne, af hvilke den første blev nedsat 1740 og arbejdede paa 5te Aar ind i 1744, før den afgav sin Protokol; men i Henseende til det Nærmere om disse Kommissioners Virksomhed ere vi, for ikke at forøge den Vidtløftighed, nærværende historiske Fremstilling medfører, nødsagede til at henvise til Bilag II til vor ifjor afgivne Protokol, hvori medunderfrevne Dr. Sittken har givet et Overblik over de førte Protokollers Indhold m. m., som vi øvrige Medlemmer af Udvalget maa anerkende som et godt sammentrængt og samvittighedsfuldt udført Arbejde, der har sparet os en Del ellers til Beretningernes Drostelse nødvendige Møder. Det maa være tilstrækkeligt her at bemærke, at Kommissionen, der erkjendte Limfjordsfiskeriets Tilbagegang, som den navnlig tilfrev Brugen af visse Redskaber, saasom Sandvaad, Kratvaad og Strygglid, tilbids og saa Misbrugen af Pulsvaaddene, og udtalte, at disse Vaad overhovedet vare meget skadelige for al Fiskeyngel og Fiskeriet i det Hele i Fjorden, ansaa Faren for saa overhængende, at den, allerede forend den sluttede sine Arbejder, indgav Forslag til at anordne Laasning af Bandene mellem Løgstør og Hals, o: Indløbet til den egentlige „Limfjord“ efter Christiern II's Forordning af 1515, der aabenbart har en Natur meget forffjellig fra den øvrige Fjord, samt de indløbende Fjordender og Indvige S. og V. for Hvalpsund, saaledes at Brugen af Dybvaad, Aalevaad, Sandvaad og Strygglid derfra var udelukket. Allerede 1749 blev en ny Kommission for Limfjordens Fiskerianliggender dannet, der paa en Maade kan betragtes som en Fortsættelse af den foregaaende, og Resultatet af disse Kommissioners Arbejde var da den vigtige

Forordning af 15. Decbr. 1750, som kjendelig viser, at man troede det rigtigt at begrænse Pulsvaadsfiskeriet det mest mulige, naar man ikke vovede helt at forbyde det, navnlig af Hensyn til den Hjælp, det afgav for de ynkelig fattige Fiskere ved Fjordens inderste Kyster. Ved §§ 10—14 blev det herefter kun tilladt „Harbo-Dernes og Ugger Sognes Beboere“ fra St. Hans Dag til Bartholomæi Dag at bruge Pulsvaad, som de hverken maatte sælge, leje eller laane til Andet; — de maatte ikke fiske udenfor den i Loven fastsatte Tid og ved deres Hjemkomst til Bartholomæi Tid skulde „Husbonden“ lade deres Pulsvaader „forsegle eller forvare“ indtil St. Hansdag næstpaafølgende Aar; — vare de „gamle og opslidte“, skulde de skæres i Stykker, saa at de ikke mere kunne bruges (§ 10 & 11).

Begge Kommissioner vare af den Formening, at Pulsvaaddene ødelagde Sildeyngelen og i det Hele vare saa skadelige Fiskeredskaber, at deres Brug burde begrænses det mest mulige. For at gaa en Middelvej mellem Retten til at slaa med Pulsvaad i hele Fjorden og slet ikke at maatte bruge disse Vaad, gif man den Vej at frede enkelte mindre Vig og Sunde for Pulsvaadsfiskeriet, uden at Grunden hertil udtrykkelig er nævnt, medens det dog ikke kan betvivles, at man hermed har tænkt paa at frede om Fiskeyngelen og dens Opholdssteder, som Kommissionerne netop omtale som udsatte ved Pulsvaaddenes Delæggelse. Der var saa meget mere Anledning til at vælge denne Udvej, som tidligere Love og selve Chr. V's Lov havde „aflaaet“ Bænde for Bundgarn og Kuser af Hensyn til Sejladnen.

Forordningen 1750 § 10 bestemmer nemlig, at det er „aldeles forbudt“ at fiske med Pulsvaad i:

- 1) de Bænde, Fjorde og Vig, som ligge S. og V. for Hvalpsund Færgested;
- 2) de smaa Indvige i Salling indenfor en lige Linie fra Schjelholms til Trangel Odde;